

2023

13:e NATIONELLA
NJUR KONFERENSEN

20-21 Okt 2023

ATT SPARA OCH
BEVARA NJUREN

UTVÄRDERING



Njurförbundet
Västsvrige

Njurforskning i framkant

Trettonde Nationella Njurkonferensen hade ett gediget program och rekord i antal deltagare. Närmare 200 personer var på plats för att höra aktuella föreläsningar om pågående forskning. **Att spara och bevara njuren**, var tema för Nationella Njurkonferensen, som för trettonde

gången arrangerades av Njurförbundet Västsverige den 20–21 oktober i Göteborg. Temat ramade in forskarföredrag om allt ifrån hur vi kan förebygga njursjukdomar och bromsa försämring av njurfunktion till hur fler med transplanterad njure ska få behålla den längre.

TALARE 2023



Anders Christensson
Adjungerad professor
njurmedicin, Malmö



Anders Olsson
Ordförande Njur-
förbundet Västsverige



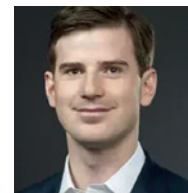
Annika Tibell
Professor, FoU-chef
Karolinska Universitets-
sjukhuset, Stockholm



Bengt von Zuhr Muhlen
Docent, njurmedicin,
Uppsala



Christer Evensson
Njurdonator,
Strängnäs



Erik Berglund
Docent, experimentell
transplantationskirurgi,
New York



Helena Attemar
Leg. sjuksköterska,
njursviktskoordinator,
Göteborg



Håkan Hedman
Ordförande
GelinStiftelsen



**Ingela Fehrman-
Ekholm**
Professor em, njur-
medicin, styrelseledamot
I GelinStiftelsen



Karin Windahl
Leg. dietist, forskare,
Stockholm



Kiana Kiani
Leg. Sjuksköterska,
doktorand
Göteborg



Marie Feldin
Överläkare, Med. Dr,
njurmedicin,
Göteborg



Marie Helgegren
Leg. sjuksköterska,
njursviktskoordinator,
Göteborg



Markus Gäbel
Överläkare,
transplantationskirurg,
Göteborg



Markus Idvall
Professor, etnologi,
Stockholm



Mårten Segelmark
Professor, njurmedicin,
Lund



Naomi Clyne
Docent, njurmedicin,
Lund



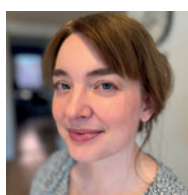
Niclas Kvarnström
Verksamhetschef,
transplantationskirurg,
Göteborg



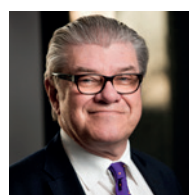
Fanny Brusierud
Leg. sjuksköterska och
patientkoordinator,
Oslo



Torbjörn Lundgren
Överläkare, Med. Dr,
transplantationskirurg,
Stockholm



Ylva Östlund
Specialistläkare,
njurmedicin,
Göteborg



Olle Larkö
Professor emeritus,
dermatologi, Göteborg



Peter Stenvinkel
Professor, njurmedicin,
Stockholm

Program Moderator: Kattis Ahlström

Gelinsymposiet

Fredag 20/10

TEMA: Donation

Inledning Gelinsymposiet

Håkan Hedman | GelinStiftelsen

Vem var Lars-Erik Gelin

Ingela Fehrman-Ekholm

DCD i Sverige, hur har det gått för mottagarna?

Markus Gäbel

Organ från grisar, kan det lösa organbristen inom överskådlig tid?

Annika Tibell

Paus och utställningsbesök

Panelamtal om hur levande njurdonation kan öka och hur möjliga donatorer kan initieras. Inledning om norska erfarenheter om levande njurdonation

Pål-Dag Line, Torbjörn Lundgren, Bengt von Zur-Mühlen, Markus Idvall, Ingela Fehrman-Ekholm, Christer Evensson

Kronisk avstötning, finns det behandling?

Marie Felldin

Transplantation utan livslång immunhämning. Fungerar det?

Erik Berglund

Robotkirurgi, en ny teknik vid donation och transplantation av njurar

Niclas Kvarnström

Avslutning med buffé på

Wallenberg KonferensCenter

Nationella Njurkonferensen

Lördag 21/10

TEMA: Spara och bevara

Inledning Nationella Njurkonferensen

Anders Olsson

Planetär hälsa – om vikten att spara och bevara

Peter Stenvinkel

Njurskyddande behandling med SGLT2-hämmare

Ylva Östlund

Paus och utställningsbesök

Nya metoder att hitta hjärtsjukdom vid njursjukdom

Anders Christensson

Betydelse av fysisk träning vid njursjukdom

Naomi Clyne

Proteinreducerad kost – en bra behandling för alla?

Karin Windahl

Lunch och utställningsbesök

Jarl Ahlméns minnesföreläsning

– Kvalitetsregistrens betydelse för utvecklingen av dialysvården i Sverige.

Mårten Segelmark

Patientkoordinators roll för att spara och bevara njurfunktionen

Helena Attemar och Marie Helgegren

Kan fler patienter sköta sin dialys hemma?

Kiana Kiani

Njursjukdom och klåda – en dermatologs synpunkter

Olle Larkö

Avslutning och sammanfattning

Kattis Ahlström

Avslutningsmiddag på Imagine, Hotel Gothia Towers

Uppslutningen var rekordstor med närmare 200 deltagare som gladdes åt att kunna träffas fysiskt efter pandemi-uppehåll och en hybridkonferens 2021. Forskare, sjukvårdspersonal, patienter och företrädare för akademi och läkemedelsindustri samlades för att lyssna till femton föredrag om aktuell njurforskning, också det rekord i konferensens historia.



Forskning om transplantation

Journalisten **Kattis Ahlström** höll ihop programmet och ledde åhörarna genom båda dagarna, som startade med Gelinsymposiet – en dag med fokus på transplantation och donation.

Transplantationskirurg **Ingela Fehrman-Ekholm** inledde med föredrag om professor Lars-Erik Gelin, läkare och pionjär inom transplantationskirurgi.

Niclas Kvarnström, transplantationskirurg, berättade om framgångarna med robotkirurgi som har börjat användas i liten omfattning vid organtransplantationer. Än så länge är robotkirurgi dyrt, men fördelar är att kirurgerna kan arbeta med mycket små verktyg vilket ger ökad precision, att metoden ger mindre utslag för darrningar vilket minskar risk för skador, och att man ser bättre tack vare stor och tydlig skärmbild. Det hela åskådliggjordes för deltagarna med en film.

Att byta organ mellan arter kallas xenotransplantation. Om detta talade **Annika Tibell**, forsknings- och utbildningsdirektör på Karolinska institutet, under titeln "Organ från grisar, kan det lösa organbristen inom överskådlig tid?" Hon berättade hur forskare genom historien har utforskat möjligheterna transplantera organ från olika arter (apor och grisar) till människa. Avstötning och skillnad mellan människor och grisars gener har varit problem. Idag har man börjat modifiera grisarnas gener för

att de ska accepteras av människan och ett antal försök med sådan transplantation har gjorts och några människor har levt så, men mycket kort tid. Är detta då lösningen på tillgången på organ för donation? Många frågor återstår att utreda, såsom infektionsrisk med främmande virus, finansiering och etiken kring xenotransplantation.

Att leva med transplanterad njure

Under dagen var det också ett panelsamtal om hur levande njurdonation kan öka. Här diskuterades det varför antalet levande donationer gått ner på sista tiden i Sverige. Man konstaterade att det inte finns någon enkel lösning men att det handlar om att öka kunskapen i samhället om levande donation, att göra fler undersökningar för att hitta orsaken till problemet och att locka donatorer på ett nytt sätt.

Marie Felldin, överläkare i njurmedicin, berättade om en pågående studie vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset, som syftar till att se om det går att minska problemet med kronisk avstötning genom att tillsätta ett ytterligare läkemedel, tocilizumab, till den behandling patienter i dag får som standard efter en transplantation.

Med på länk från Mexico var docent **Erik Berglund** som ägnar sin forskning åt frågan om det i framtiden kan bli möjligt att slippa stå på immunhämmande behandling livet ut efter en transplantation.

Sist ut konferensens första dag var transplantationskirurg **Markus Gäbel**, som redogjorde för processen att införa donation efter cirkulationsstopp, DCD, i Sverige. Efter att vi har börjat tillämpa DCD har vi sett goda resultat både i antal donationer totalt, och i hur det går för mottagarna av organen.



Miljöns koppling till njursjukdom

Den andra dagen inleddes av **Anders Olsson**, ordförande i Njurförbundet Västsverige, och en film med en hälsning från **H.K.H. Prins Daniel** som uttryckte hur glad han är över att vara beskyddare av Njurfonden och att det finns hopp om en bättre framtid för de med njursjukdom.

Peter Stenvinkel, professor i njurmedicin vid Karolinska institutet, tog sedan ordet och pratade under rubriken "Planetär hälsa – om vikten att spara och bevara".

Han pratade om sambandet mellan våra sjukdomar, djurens sjukdomar, miljöförstöring, matproduktion och förlust av biologisk mångfald. Kronisk njursvikt kommer att öka med förändrad miljö och ett varmare klimat. Vad kan man då göra? Jo, det är som är bra för planeten är också bra för människans hälsa och omvänt. Växter kan bli medicin och man kan dra lärdom från djur som lever i extrema miljöer.

Dagen fortsatte med läkaren **Ylva Östlunds** presentation av njurskyddande behandling med SGLT2-hämmare, efterföljt av en forskare som har fått stöd av Njurfonden, professor **Anders Christensson**. Han berättade om upptäckten av en ny markör, cystatin C, som kan påvisa ökad risk för hjärtsjukdom hos personer med nedsatt njurfunktion. En skillnad mellan cystatin C och kreatinin på över 30 procent visar förhöjd risk för hjärtsjukdom. Det kallas Krympt-por-syndrom och kan nu påvisas genom ett enkelt blodprov.



Kost och träning spelar roll

Betydelse av fysisk träning var ämnet som avhandlades av docent **Naomi Clyne**. Studier har visat att nedsatt njurfunktion påverkar ork, balans, finmotorik och muskelstyrka. Men träning gör verk-

ligen skillnad, även om det inte blir mer än en timme i veckan. Forskning visar att träning uppenbart är effektivt – om man gör den.

Under rubriken "Proteinreducerad kost – en bra behandling för alla?" pratade dietist **Karin Windahl**, om att vi människor ofta äter betydligt mer protein än vad som behövs för att täcka vårt låga proteinbehov (cirka 0,83 gram/kg kroppsvikt). Proteinreducerad kost ordinerar ofta till personer med gravt nedsatt njurfunktion, och det är bra för många men inte för alla. Man måste individanpassa kosten med hjälp av sin dietist.

Njurvården blir bättre

Professor **Mårten Segelmark** höll en minnesföreläsning om **Jarl Ahlmén**, som lade grunden för vad som utvecklades till Svenskt Njurregister. Docenten och läkaren Jarl Ahlmén som gick bort tidigare i år var under sin livstid engagerad i utvecklingen av njursjukvården i Sverige. Svenskt Njurregister är ett verktyg för vårdens kvalitetsförbättring, och Mårten Segelmark gav exempel på framsteg som skett och som framkommer i registrets årliga rapporter.

Efter föredrag av patientkoordinatorerna **Helena Attemar** och **Marie Helgegren** om deras roll för att spara och bevara njurfunktionen, samt sjuksköterskan **Kiana Kiani** om ett projekt som syftar till att fler ska sköta sin dialys i hemmet avslutade **Olle Larkö**, professor emeritus i dermatologi, med inslaget "Njursjukdom och klåda – en dermatologs synpunkter". Cirka 40 procent av hemodialyspatienterna har klåda och orsakerna till detta är dåligt kända. För att lindra klådan kan man bland annat optimera kalcium och fosfat, behandla torr hud och använda antihistaminer. Kapruvia, en opioid, är en ny behandling som testas.

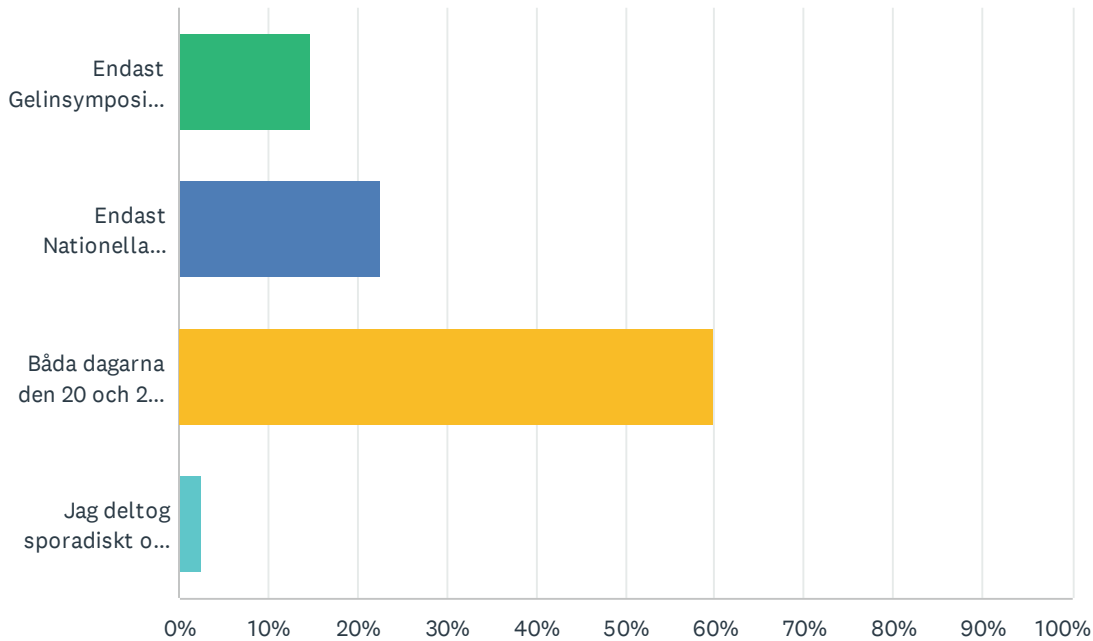
Kattis Ahlström avslutade konferensen genom att säga att engagemanget för de här frågorna inte gick att ta miste på och att det finns hopp om att allt kan bli bättre. På kvällen hölls sedan en middag för deltagarna på Hotel Gothia Towers festlokal på 29:e våningen med milsvid utsikt åt alla håll.

Hela den inspelade Njurkonferensen 2023 kan ses här: <https://www.gelinstiftelsen.se/nyheter/njurkonferensen-2023>



Jag deltog under konferensen

Svarade: 115 Hoppade över: 1

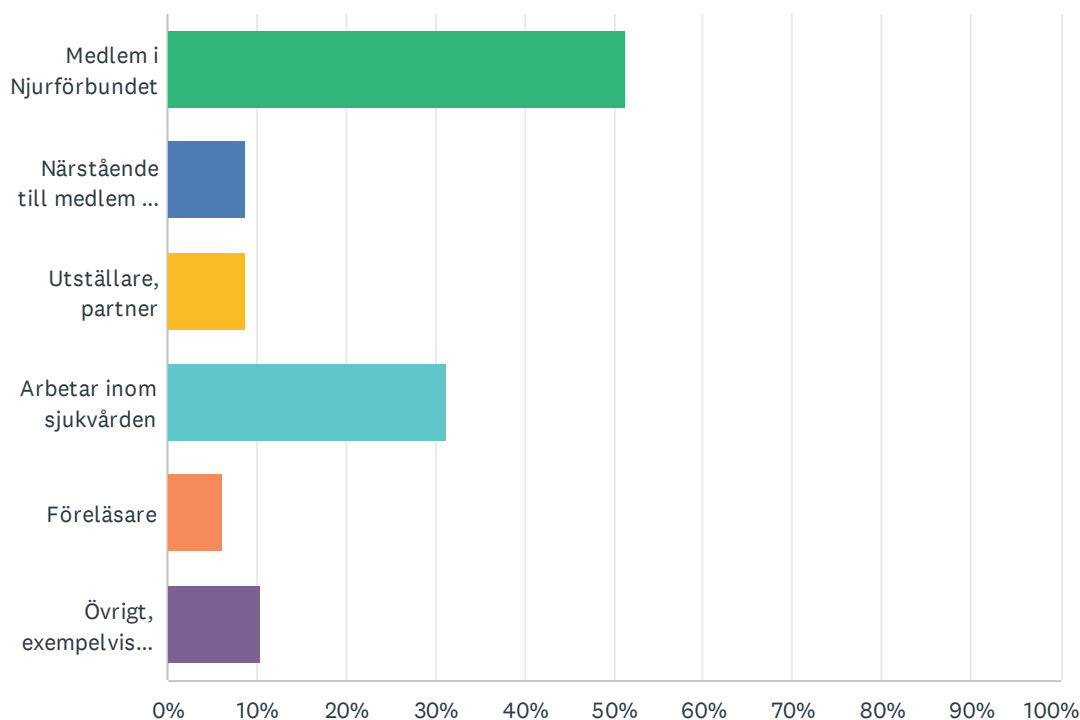


SVARSVAL

Endast Gelinsymposiet den 20 oktober	14.78 %	17
Endast Nationella Njurkonferensen den 21 oktober	22.61 %	26
Båda dagarna den 20 och 21 oktober	60 %	69
Jag deltog sporadiskt och följde enstaka föreläsningar	2.61 %	3
Totalt antal svar		115

Vad är din bakgrund?

Svarade: 115 Hoppade över: 1

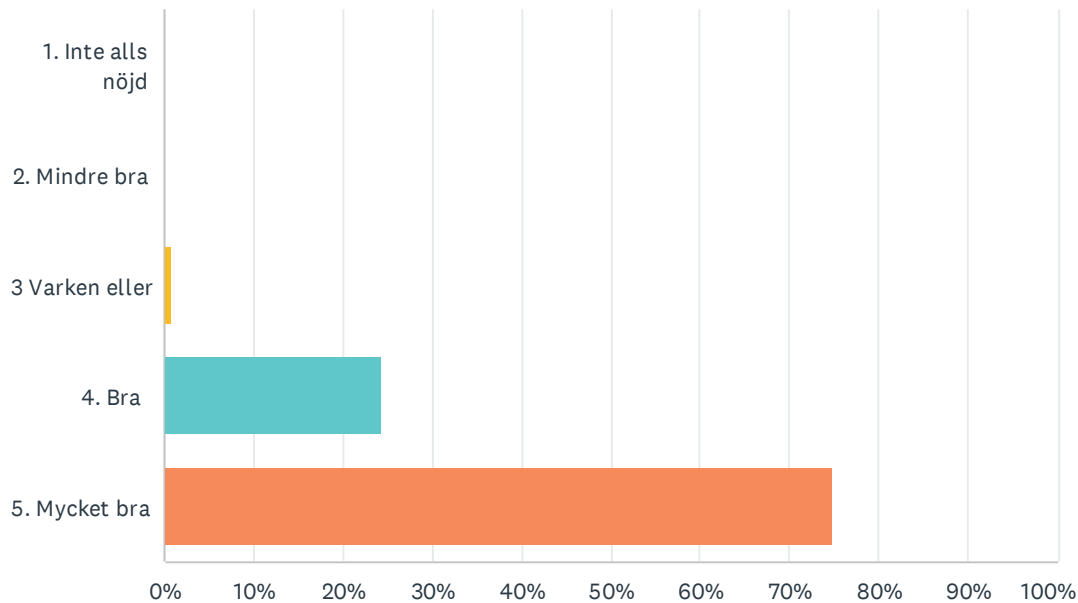


SVARSVAL

Medlem i Njurförbundet	51.30 %	59
Närstående till medlem i Njurförbundet	8.70 %	10
Utställare, partner	8.70 %	10
Arbetar inom sjukvården	31.30 %	36
Föreläsare	6.09 %	7
Övrigt, exempelvis intresserad av njurfor	10.43 %	12
Totalt antal svar		115

Vilket är ditt samlade intryck av konferensen?

Svarade: 115 Hoppade över: 1

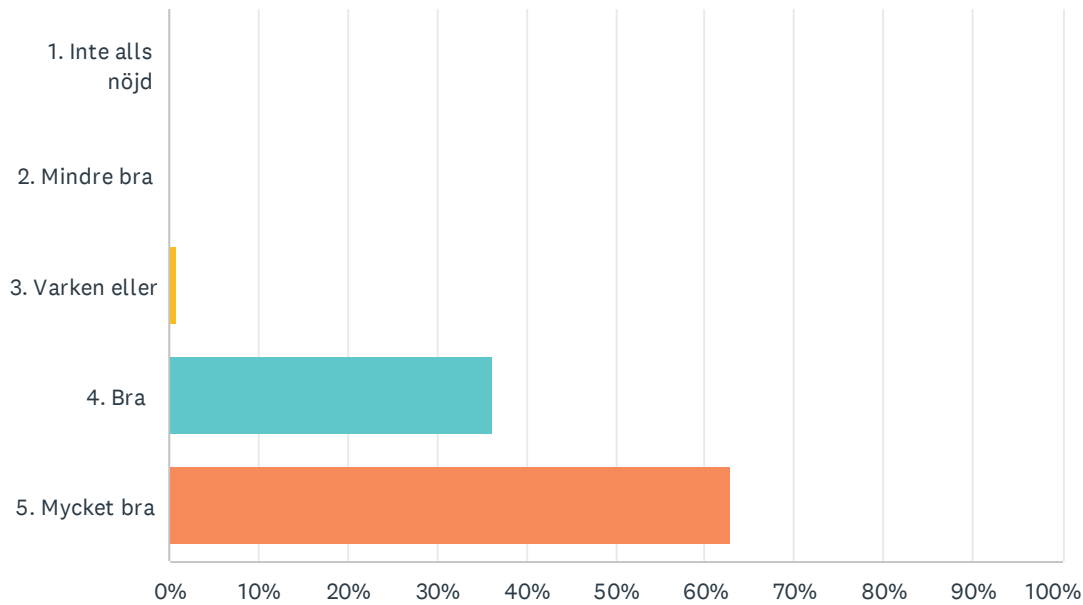


SVARSVAL

1. Inte alls nöjd	0 %	0
2. Mindre bra	0 %	0
3. Varken eller	0.87 %	1
4. Bra	24.35 %	28
5. Mycket bra	74.78 %	86
Totalt antal svar		115

Hur vill du sammanfattningsvis betygsätta föreläsningarna under de dagar då du deltog?

Svarade: 113 Hoppade över: 3

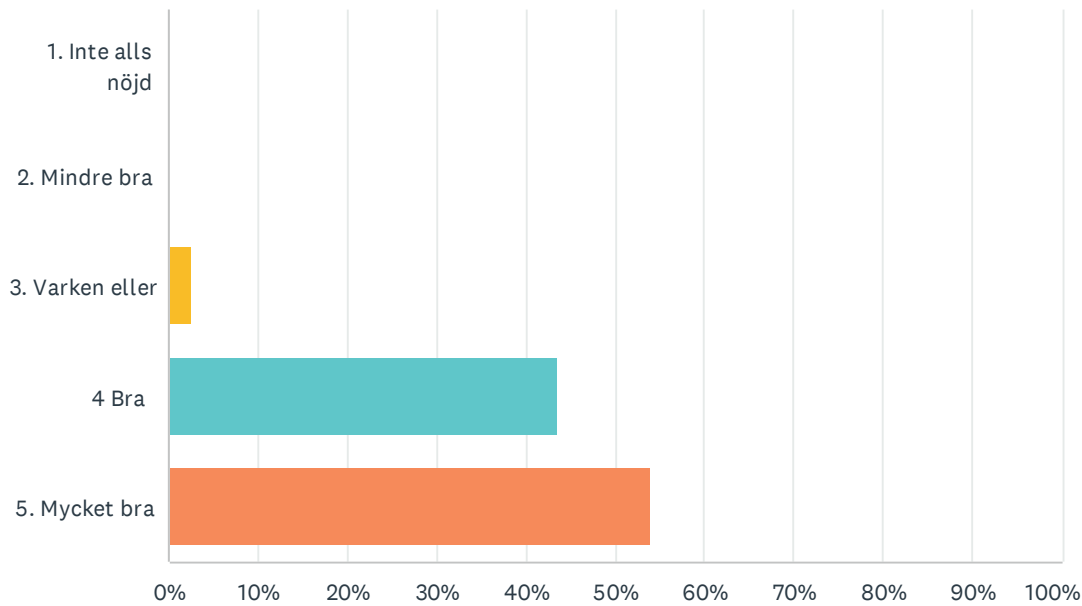


SVARSVAL

1. Inte alls nöjd	0 %	0
2. Mindre bra	0 %	0
3. Varken eller	0.88 %	1
4. Bra	36.28 %	41
5. Mycket bra	62.83 %	71
Totalt antal svar		113

Hur vill du betygsätta programupplägget, antalet föreläsningar, längd, pauser etc?

Svarade: 115 Hoppade över: 1

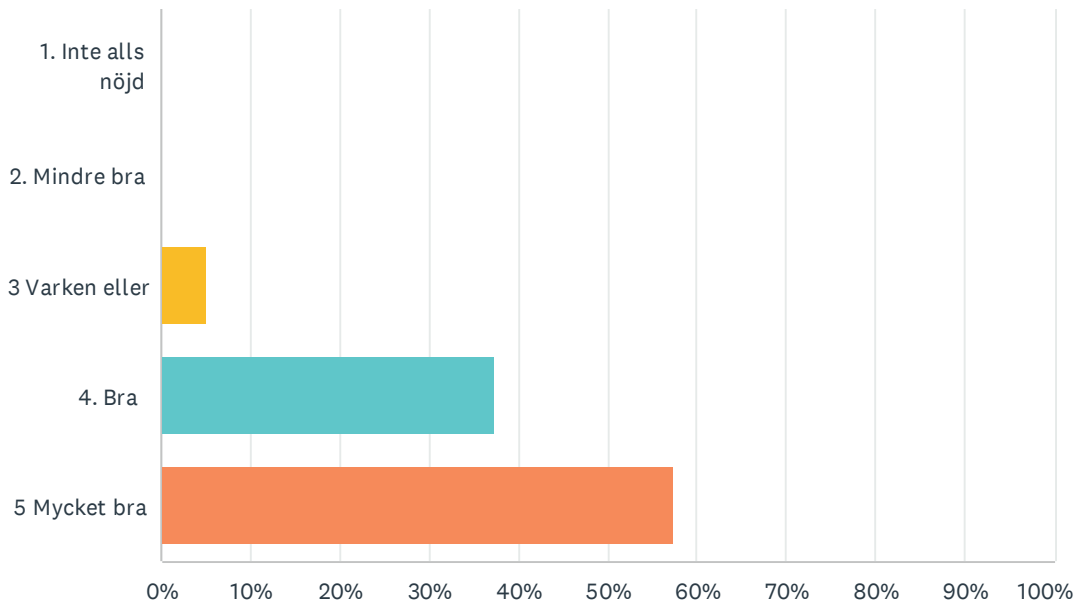


SVARSVAL

1. Inte alls nöjd	0 %	0
2. Mindre bra	0 %	0
3. Varken eller	2.61 %	3
4. Bra	43.48 %	50
5. Mycket bra	53.91 %	62
Totalt antal svar		115

Vad är ditt samlade intryck av Wallenberg Konferenscentrum (lokal, mat, geografiskt läge etc)?

Svarade: 115 Hoppade över: 1

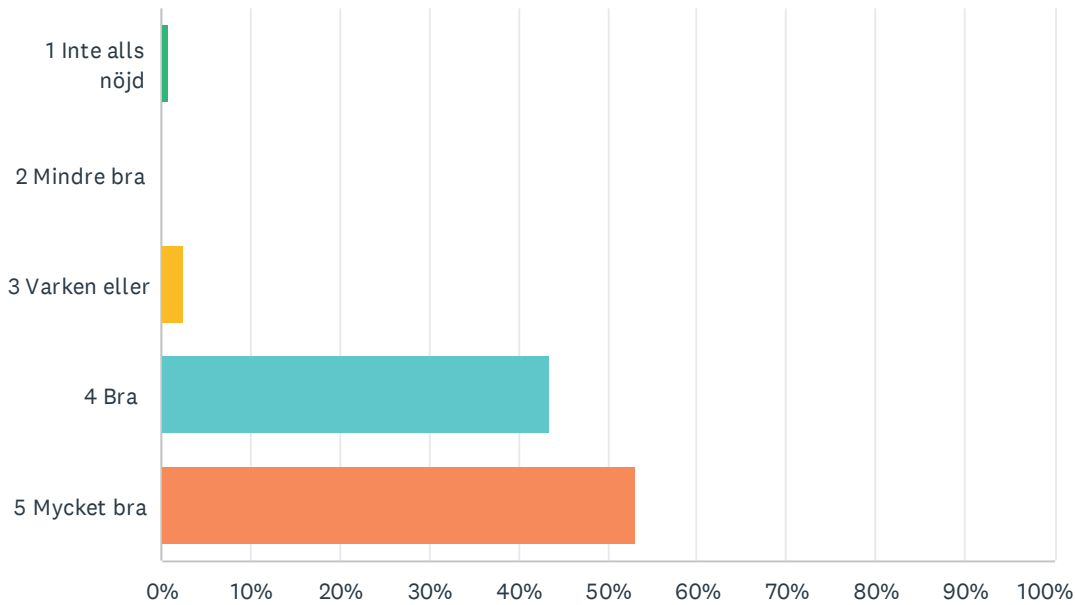


SVARSVAL

1. Inte alls nöjd	0 %	0
2. Mindre bra	0 %	0
3. Varken eller	5.22 %	6
4. Bra	37.39 %	43
5. Mycket bra	57.39 %	66
Totalt antal svar		115

Vad är ditt samlade intryck av den information som du fått från arrangören innan konferensen?

Svarade: 115 Hoppade över: 1

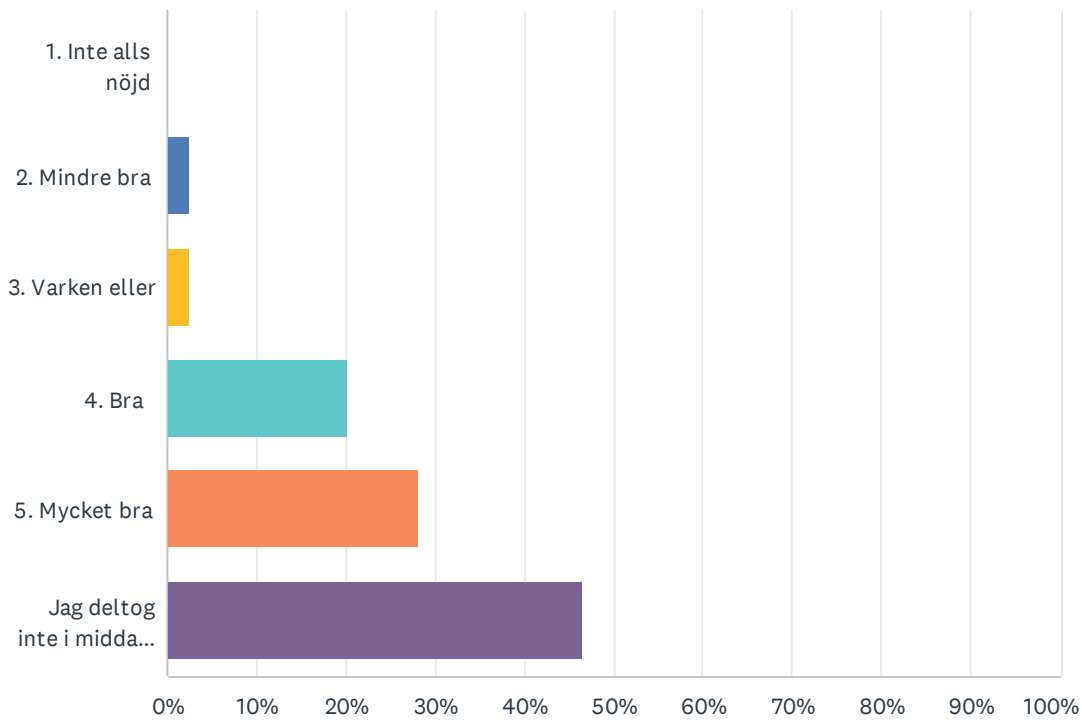


SVARSVAL

1. Inte alls nöjd	0.87 %	1
2. Mindre bra	0 %	0
3. Varken eller	2.61 %	3
4. Bra	43.48 %	50
5. Mycket bra	53.04 %	61
Totalt antal svar		115

Hur vill du betygsätta konferensmiddagen på Gothia Towers?

Svarade: 114 Hoppade över: 2

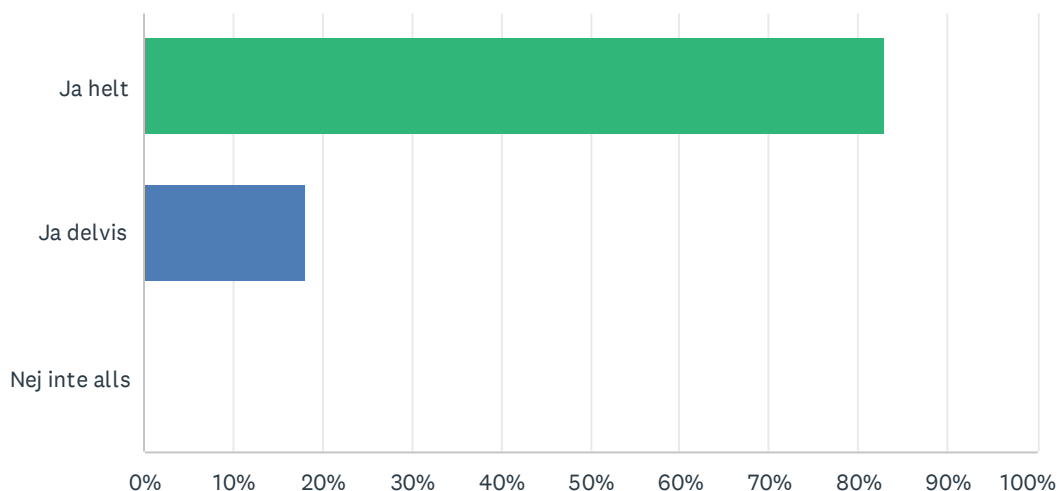


SVARSVAL

1. Inte alls nöjd	0 %	0
2. Mindre bra	2.63 %	3
3. Varken eller	2.63 %	3
4. Bra	20.18 %	23
5. Mycket bra	28.07 %	32
Jag deltog inte i middagen på Gothia Towers.	49.46 %	53
Totalt antal svar		114

Motsvarade konferensavgiften det som du fick ut av konferensen, inklusive måltider?

Svarade: 111 Hoppade över: 5



SVARSVAL

Ja helt	82.88 %	92
Ja delvis	18.02 %	20
Nej inte alls	0 %	0

Totalt antal svar

111

Din ålder

Svarade: 116 Hoppade över: 0

SVARSVAL

Yngre än 30 år	1.72 %	2
31 - 40 år	7.76 %	9
41 - 55 år	26.72 %	31
56 - 65 år	25 %	29
Över 65 år	38.79 %	45

Totalt antal svar

116

Resultatrapport projekt

Projekt 202301 – Konferensen hösten

Njurförbundet Västsverige

857203-2848

Räkenskapsår 2023-01-01 - 2023-12-31

Period 2023-01-01 - 2023-12-31

INTÄKTER SEK	Period
Deltagaravgifter	189 651
Partnerskap	325 375
Utställare	275 375
SUMMA INTÄKTER	790 401
KOSTNADER SEK	
Lokalhyra inkl konferensmåltider	-328 462
Programvaror	-4788
Resekostnader	-38 720
Konferensmiddag & logi	-153 893
Trycksaker, inbjudan	-146 108
Konferensvärd 2 dagar	-81 815
Övriga externa kostnader	-61 928
Summa kostnader	-815 714
RESULTAT SEK	-25 313

Överskottet överföres till NNK 2025



13:e NATIONELLA NJUR KONFERENSEN

2023

Nationella Njurkonferensen arrangeras av
Njurförbundet Västsverige i samverkan med IngaBritt och
Arne Lundbergs Forskningsstiftelse, Njurfonden och GelinStiftelsen.
www.njurkonferens.se | kontakt@njurkonferens.se

 **Njurförbundet**
Västsverige



INGABRITT OCH ARNE LUNDBERGS
FORSKNINGSSTIFTELSE

Gelin
STIFTELSEN

njur
fonden 